

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

" 2 " вересня 2024 р.

ПОГОДЖУЮ

Завідувач кафедри
загальної гігієни та екології ЗВО

Ігор СЕРГЕТА

28 серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни з підготовки доктора філософії
«ПСИХОГІГІЄНА ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ГІГІЄНИ»

Спеціальність	222 Медицина, 221 Стоматологія, 228 Педіатрія, 229 Громадське здоров'я, 091 Біологія
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)
Освітня програма	«Медицина», 2023, «Стоматологія», 2023, «Педіатрія», 2023, «Громадське здоров'я», 2023, «Біологія», 2023
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Кафедра загальної гігієни та екології
Лектори	д.мед.н, проф. І.В.Сергета, к.мед.н., доц. О.Ю. Браткова к.мед.н., доц. Н.В. Стоян
Контактна інформація	http://vnmu.edu.ua/ кафедра загальної гігієни та екології Україна, Вінниця, вул. вул. В. Стуса, 2.
Укладач силабусу	к.біол.н., доц. Дреженкова І.Л.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова, цикл професійної підготовки
Код дисципліни в ОПП/місце дисципліни в ОПП	BK5.7 / дисципліна професійної підготовки
Курс/семестр	I курс / 2 семестр
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/кількість кредитів ЄКТС)	1,5 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	1 модуль
Структура дисципліни	Лекції - 8 год Практичні заняття – 22 год Самостійна робота – 15 год
Мова викладання	українська, англійська
Форма навчання	Очна або дистанційна згідно наказу

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність.

Людина в сучасному суспільстві піддається значному числу травмуючих її факторів: зростає напруженість життя, збільшується стан стресу і фрустрації; на тлі об'єктивних труднощів і недостатньо широкої пропаганди «здорового способу життя» формується почуття тривожності і невпевненості в завтрашньому дні. Наслідком цього є збільшення психічних, психосоматичних і поведінкових порушень, зростання алкоголізму, наркоманії, асоціальної поведінки. Актуальність даного курсу визначається особливою значущістю психогігієнічного знання як частини загальної культури людини, умови її оптимального психічного функціонування. Без цілеспрямованої психогігієнічної роботи неможливо забезпечити підтримання і зміцнення психічного здоров'я, життєвого потенціалу народу - головного ресурсу і цінності суспільства й держави. Цим зумовлена важливість і необхідність знання критеріїв психічного здоров'я, досвіду, осмислення накопиченого у вітчизняній науці досвіду і застосування його для вирішення практичних завдань психогігієни. Поглиблення, розширення знань про психічне здоров'я, причин відхилень психічного здоров'я, психофізіологічних особливостей дадуть змогу психологу попередити розвиток клінічно виражених форм захворювання і забезпечити їх корекцію.

Основним фокусом програми є отримання знань, які необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки. Предметним напрямком програми є вивчення закономірностей впливу навколишнього та внутрішнього середовища на психічне здоров'я людини, програма орієнтована на отримання знань про психічне здоров'я людини, психічний розвиток особистості, та чинників, які на них впливають, формування навичок здорового способу життя.

Передреквізити. Основою програми є отримання знань з основних дисциплін: медична біологія, анатомія людини з особливостями дитячого віку, фізіологія з особливостями дитячого віку, безпека життєдіяльності з основами біоетики та біобезпеки, гігієна та екологія з гігієною дитячого та підліткового віку, філософія, культура академічної доброчесності, охорона праці в галузі, медична екологія.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою викладання навчальної дисципліни “Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни” є розвиток у майбутнього лікаря гігієнічного мислення, умінь комплексної оцінки факторів навколишнього середовища і соціальних умов життя та набуття знань щодо визначення наслідків їх негативного впливу на психічне здоров'я людини та здоров'я осіб, які навчаються в умовах закладів вищої освіти, розроблення на цій підставі заходів, спрямованих на збереження і зміцнення психічного здоров'я, забезпечення гармонійного психофізіологічного та психічного розвитку особистості, а також здоров'язберігаючих технологій для створення превентивного освітнього простору в закладах вищої освіти.

Основними завданнями навчальної дисципліни є: вивчення природних та антропогенних чинників навколишнього середовища та соціальних умов життя, що

справляють негативний вплив на психічне здоров'я людини та здоров'я осіб, які навчаються в умовах закладів вищої освіти; наукове обґрунтування і розробка гігієнічних нормативів, правил та заходів, що сприяють максимальному використанню чинників навколишнього середовища, які позитивно впливають на організм людини; запровадження розроблених психогігієнічних рекомендацій, правил і нормативів у практику охорони здоров'я та перевірка їх ефективності; прогнозування санітарної ситуації на ближню та віддалену перспективу.

Постреквізити Вивчення дисципліни «Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни» необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки: неврологія з особливостями дитячого віку, онкологія та радіаційна медицина, соціальна медицина, громадське здоров'я, психіатрія, наркологія з особливостями дитячого віку, педіатрія та інших навчальних дисциплін за вибором здобувача вищої освіти.

3. Результати навчання

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 4. Здатність розробляти та управляти проектами

ЗК 5. Здатність до спілкування у професійному середовищі та з представниками інших професій у національному та міжнародному контексті.

Фахові компетентності

ФК3. Здатність формулювати дослідницьке питання, розробляти проект наукового дослідження

ФК4. Здатність обирати методи та кінцеві точки дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проекту.

ФК5. Володіння сучасними методами наукового дослідження

ФК6. Здатність інтерпретувати результати наукових досліджень, проводити їх коректний аналіз та узагальнення

ФК7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

ФК8. Здатність представлення результатів наукових досліджень в усній і письмовій мові відповідно до національних та міжнародних стандартів

ФК10. Здатність до лідерства, керування колективом

ФК11. Дотримання етики та академічної доброчесності

Програмні результати навчання

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації

ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій

ПРН 3. Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення

ПРН 4. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження

ПРН 7. Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників

ПРН 8. Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності

ПРН 9. Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження

ПРН 11. Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій

ПРН 12. Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері

ПРН 13. Організовувати освітній процес

ПРН 14. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення

ПРН 17. Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

4. Розподіл за видами занять та годинами навчання

Вид занять	Години
Лекції	8
Практичні заняття	22
Самостійна роботи	15
Всього	45

Тематичний план

№	Назва теми
	Наукові основи психогігієни. Сучасні методи психофізіологічних та психогігієнічних досліджень. Структура особливостей особистості людини та їх психогігієнічне трактування. Медико-психологічний та психогігієнічний підходи до проблем охорони психічного здоров'я. Психогігієнічні аспекти вивчення та аналізу особливостей особистості людини
	Вікова психогігієна. Критичні періоди психічного розвитку дітей і підлітків. Роль школи у формуванні психічного здоров'я. Психогігієнічні основи організації навчальної та позанавчальної діяльності учнів шкільного віку та студентів. Психогігієна праці, відпочинку та побуту. Психогігієнічні основи раціональної організації праці. Наукові основи профілактики нервово-психічних зрушень та розладів психічного здоров'я
	Психогігієнічні основи оптимізації повсякденної діяльності людини та корекції аномалій розвитку особистості і медичної реабілітації хворих на психічні і соматичні захворювання
	Психогігієна у клініці внутрішніх хвороб, хірургії, онкології, акушерстві і гінекології, педіатрії, геріатрії та психіатрії. Здоровий спосіб життя та особиста гігієна в сучасних умовах. Хроногігієна та здоров'я людини. Гігієнічні основи медичної біоритмології. Гігієнічні аспекти медичної біоритмології та хроногігієни.
	Гігієна адаптаційного процесу. Наукові основи діагностики та профілактики хронічної втоми
	Актуальні проблеми університетської гігієни. Стан здоров'я сучасних студентів та фактори, що його формують. Навчальний стрес та психофізіологічні і психогігієнічні критерії оцінки адаптаційних можливостей організму студентів закладів вищої медичної освіти
	Гігієнічні нормативи рухової активності студентів закладів вищої медичної освіти та шляхи її оптимізації
	Гігієнічна діагностика професійної придатності студентів закладів вищої медичної освіти
	Наукові основи комплексної гігієнічної оцінки якості життя та адаптаційних можливостей сучасної учнівської і студентської молоді
	Психогігієнічні основи використання здоров'язберігаючих технологій у закладах вищої освіти
	Залікове заняття з навчальної дисципліни "Психогігієна та актуальні проблеми університетської гігієни"

5. **Форми та методи навчання.**

Для формування загальних та спеціальних компетентностей здобувачів освіти з освітнього компонента «Академічна доброчесність», при проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи: словесні – лекція, бесіда, розповідь, диспут; наочні – демонстрація, візуалізація; практичні – проекти, дослідницькі науково-пошукові завдання, створення ментальних карт, моделювання; за логікою викладу – індукція, дедукція; за рівнем пізнавальної активності – проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький; інтерактивні.

6. **Форми та методи контролю успішності навчання**

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, розв'язання ситуативних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті)
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Методи: усне опитування, розв'язання ситуативних задач, контроль практичних навичок (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, ситуативні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

7. **Система та критерії оцінювання**

Підсумковий контроль дисципліни - диференційований залік

Форма підсумкового контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит/ залікове заняття.

Форма поточного контролю успішності навчання (для диференційованого заліку): сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності здобувача із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

Критерії оцінювання кожної теми:

Оцінка «відмінно» виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка «добре» виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка «задовільно» ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту/диференційованого заліку.

Критерії оцінювання під час проведення диференційованого залікового заняття:

Оцінка «відмінно» (80-71) виставляється у випадку, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені (екзаменаторами в разі іспиту) запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка «добре» (70-61) виставляється за умови, коли здобувач під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені (екзаменаторами) запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка «задовільно» (60-50) ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту поставлених (екзаменаторами) під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка «незадовільно» виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам «задовільної» оцінки.

Шкала оцінювання

За всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену/ диференційованого заліку)
180-200	A	відмінно
170-179,9	B	добре
160-169,9	C	
141-159,9	D	
122-140,99	E	задовільно
0-121,99	FX	задовільно з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення.

Тексти та конспекти лекцій, методичні розробки для аспірантів з практичних занять, методичні розробки для аспірантів із самостійної позааудиторної роботи, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, відео- та презентації згідно тематичного плану занять та індивідуальної роботи, технічні засоби навчання: комп'ютери з доступом до використання антиплагіатних програм.

9. Політики навчальної дисципліни

Здобувач має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobro.PDF).

Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([Загальна](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна) інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології / Аспіранту або <https://www.vnmu.edu.ua/> загальної гігієни та екології / Новини).

Відпрацювання пропущених аудиторних занять, повторне проходження контрольних заходів, а також процедури оскарження результатів проведення контрольних заходів здійснюються згідно «Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/pologPhD_org.pdf)

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки поводження з хімічними реактивами, технічними та електричними приладами проводиться на першому практичному занятті викладачем. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

В разі оголошення сигналу «**ПОВІТРЯНА ТРИВОГА**» здобувачі освіти організовано із викладачем повинні прослідкувати з навчальних приміщень до укриття. Викладач залишає аудиторію останнім, перевіряє приміщення на відсутність у ньому здобувачів освіти та працівників, після чого прямує до укриття. Усередині захисної споруди здобувачі освіти повинні швидко та спокійно зайняти місця і дотримуватись правил поведінки в укритті. Під час перебування у захисній споруді викладачі здійснюють необхідну підтримку, вживають заходи для комфортного та спокійного перебування в укритті. Після завершення небезпеки та оголошення про відбій тривоги, викладачі слідкують за тим, щоб усі здобувачі освіти покинули укриття і продовжили навчання в аудиторіях.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки в якості калькулятора для здійснення прорахунків під час розв'язання ситуаційних задач.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів (списування, усна підказка одногрупнику під час оцінювання його знань, користування мобільним телефоном під час оцінювання знань тощо) студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> [Загальна](#) інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра загальної гігієни та екології#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного

заняття студент має надати заповнений протокол робочого зошиту з відповідної теми та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

10. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <http://vnmu.edu.ua/кафедра-загальної-гігієни-та-екології>

11. Література.

Основна

1. Андрусик О. О. Основи психогігієни: навч. посібник. Умань: Візаві, 2024. – 164 с.
2. Афанасьєва Н.Є. Основи психогігієни та психопрофілактики: навч. пос. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 91 с.
3. Гігієна та екологія: підручник / Бардов В.Г., Омельчук С.Т., Мережкіна Н.В., Сергета І.В. та ін. [За ред. В.Г. Бардова] – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 472 с.
4. Гігієнічна діагностика професійної придатності студентів закладів медичної освіти (на прикладі стоматологічних спеціальностей) : монографія / І. В. Сергета, О. Ю. Панчук, О. П.Яворовський ; За ред. О. П. Яворовського та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. –348 с.
5. Гігієнічні нормативи рухової активності студентів закладів вищої медичної освіти та шляхи її оптимізації : монографія / Сергета І. В., Бардов В. Г., Дреженкова І. Л., Панчук О. Ю.; За ред. В. Г. Бардова та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 184 с.
6. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. Ю.Д.Бойчука. Харків : Вид. Рожко С.Г., 2017. – 488 с.
7. Здоровий спосіб життя. Навчальний посібник / Ольга Ежова. – Київ «Університетська книга», 2017. – 127 с.
8. Коцур Н. І., Товкун Л. П. Психогігієна: Навчальний посібник. Переяслав (Київ.обл.), 2024. – 314 с.
9. Коцур Н. І., Товкун Л. П., Варивода К. С. Психогігієна : підручник. Переяслав-Хмельницький (Київська обл.): Домбровська Я. М. 2018. – 632 с.
10. Коцур Н.І. Психогігієна: Навчальний посібник. / Н.І. Коцур, Л.С. Гармаш – Чернівці: Книги-XXI, 2005. – 380с.
11. Коцур Н.І., Гармаш Л.С. Психогігієна: Навчальний посібник.– Чернівці: Книги-XXI, 2009. – 380с.
12. Критерії оцінки адаптаційних можливостей організму студентів закладів вищої медичної освіти : монографія / В. М. Мороз, С. Ю. Макаров, О. А. Серебреннікова, І. В. Сергета. –Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. – 184 с.

13. Лазуренко О.О. Тенденції модернізації професійно-психологічної підготовки лікарів: компетентнісний підхід / О.О. Лазуренко // Психологічний часопис. – №1 (11) 2018. – С. 87-100.
14. Максименко С. Д., Максименко К.С., Папуча М.В. Медична психологія / За редакцією академіка С.Д. Максименка. 2-ге видання. Підручник. – Вінниця: Нова Книга, 2010 – 520 с.
15. Мороз Л. І., Діхтяренко С. Ю., Андрусик О. О. Емоційна стійкість як основний фактор психічного здоров'я здобувачів вищої освіти. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія». 2021. Том 7, № 2. С. 118–124. URL: <https://pp-msu.com.ua/uk/journals/tom-7-2-2021/yemotsiyna-stiykist-yak-osnovny-faktor-psikhichnogo-zdorov-ya-zdobuvachivvishchoyi-osviti>
16. Мороз В. М., Макаров С. Ю., Серебреннікова О. А., Сергета І. В. Навчальний стрес та психофізіологічні критерії оцінки адаптаційних можливостей організму студентів закладів вищої медичної освіти. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 184 с.
17. Мороз В. М., Серебреннікова О. А., Сергета І. В., Стоян Н. В. Психофізіологічні та психогігієнічні основи ефективного використання здоров'язберігаючих технологій у закладах вищої освіти. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 208 с.
18. Наукові основи комплексної гігієнічної оцінки якості життя та адаптаційних можливостей сучасної учнівської і студентської молоді : монографія / О. В. Тимошук, Н. С. Полька, І.В. Сергета ; За ред. Н. С. Польки та І. В. Сергети. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». – 272 с.
19. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Ластков Д.О., Сергета І.В., Швидкий О.В. та ін. – К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 472 с.
20. П'ясецька Н. А. Психогігієна : навч. посібник. Умань : Візаві, 2015. – 149 с.
21. Прокопенко А.В. Психогігієна: [навчальний посібник] / А.В. Прокопенко. – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – 229 с.
22. Психологія здоров'я : навчальний посібник / Толкунова І.В., Гринь О.Р., Смоляр І.І, Голець О.В. Київ: 2018. – 156 с.
23. Психофізіологічні та психогігієнічні основи ефективного використання здоров'язберігаючих технологій у закладах вищої освіти / В.М, Мороз, О.А. Серебреннікова, І.В, Сергета, Н.В.Стоян. - Вінниця : ТОВ “ТВОРИ”, 2020. — 208 с.
24. Сергета І. В. Організація вільного часу та здоров'я школярів / І.В. Сергета, В. Г.Бардов. – Вінниця: РВВ ВАТ «Віноблдрукарня», 1997. – 292 с.
25. Сергета І. В., Бардов В. Г., Дреженкова І. Л., Панчук О. Ю. Гігієнічні нормативи рухової активності студентів закладів вищої медичної освіти та шляхи її оптимізації. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 184 с.
26. Сергета І. В., Панчук О. Ю., Яворовський О. П. Гігієнічна діагностика професійної придатності студентів закладів медичної освіти (на прикладі стоматологічних спеціальностей). Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020. 348 с.
27. Тертична Н.А., Лазуренко О.О. Фаховий досвід та професійне вигорання медичних працівників // Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools. Volume 25, Number 1, 2018. – С. 129-134.

Додаткова

1. Болтівець С.І. Педагогічна психогігієна: теорія та методика: [монографія] / С.І. Болтівець – К.: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. – 302 с.
2. Варій М. Й. Психологія особистості: підручник – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. – 608 с.
3. Коробчанський В.О. Гігієнічна психодіагностика донозологічних станів у підлітковому та юнацькому віці: Посібник для докторантів, аспірантів, пошукувачів та лікарів. – Харків: Контраст, 2005. – 192 с.
4. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці: Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с.

5. Основи психогігієни молодшої людини: навчально-методичний посібник / О.Є. Менших, Ю.О. Петренко, В.Д. Ярова. – Черкаси, 2010. – 76 с. 6. Пясецька Н.А. Психогігієна: навчально-методичний посібник. – Умань.: ВІЗАВІ, 2015 – 150 с.
6. Охорона праці в медичній галузі: підручник / О. П. Яворовський, І.В. Сергета, Ю.О.Паустовський, В.І. Зенкіна та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 488с.
7. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю: навчальний посібник / Наук. ред. та керівник проблем. групи Л. М. Вольнова. – К., 2012. – 275 с.
8. Сердюк А.М. Психогігієна дітей и подросток, страдаючих хроническими соматическими захворюваннями / А.М. Сердюк, Н.С. Полька, І. В. Сергета. – Вінниця: Нова книга, 2012. - 336 с.
9. Тимофєєва М.П. Психологія здоров'я / М.П. Тимофєєва, О.В. Двіжова. – Чернівці: Книги ХХІ, 2009. – 296 с.
10. Тимошук О.В., Полька Н. С., Сергета І. В. Наукові основи комплексної гігієнічної оцінки якості життя та адаптаційних можливостей сучасної учнівської і студентської молоді. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». 272 с.
11. Kravchenko, O., Mishchenko, M., Soroka, O., Teptiuk, Y., Safin, O., Andrusyk, O., Timchenko, O., Khrystenko, V. (2022). Psychological conditions for the development of stress resistance in specialists of different age categories. Physical Ergonomics and Human Factors. Vol. 63. 2022. P. 117–123

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Бібліотека Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua>
3. Національна парламентська бібліотека України <http://www.nplu.org/>
4. Державна науково-технічна бібліотека України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського <http://naps.gov.ua/ua/structure/institutions/dnpb/>
5. Електронна бібліотека Національної академії педагогічних наук України <http://lib.iitta.gov.ua/>
6. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи <http://psyua.com.ua/>
7. Верховна Рада України <http://rada.gov.ua>
8. Міністерство освіти і науки України <http://mon.gov.ua/>
9. Інститут психології імені Г.С. Костюка Національної Академії педагогічних наук України <http://inpsy.naps.gov.ua/>
10. Психологія он-лайн (матеріали для психолога) <http://psychology-online.net>
11. Українська освітня платформа Prometheus <https://prometheus.org.ua/coursescatalog/>
12. Психологічний журнал Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини <http://psyj.udpu.edu.ua/index>

Силабус з дисципліни «Академічна доброчесність» обговорено та затверджено на засіданні кафедри загальної гігієни та екології (протокол №1 від « 28 » серпня 2024 року)

Відповідальний за курс

Ігор СЕРГЕТА